

<< VREME | BR 1250 | 18. DECEMBAR 2014.

KULTURA

NA SAJMU KNJIGA U PULI: Promocija časopisa *Gradac*

REPORTAŽA – SA(N)JAM KNJIGE U PULI >

Istarska razglednica

muharem bazdulj

SAJAM U PULI JE JEDNA OD ONIH MANIFESTACIJA O KOJIMA SVI UČESNICI GOVORE BLAGONAKLONO I U SUPERLATIVIMA, A BEZ FRAZA I KURTOAZIJE. PULA KAO GRAD IMA DOBAR RITAM. IMA OTVORENOST KAKVU UGLAVNOM IMAJU LUKE, IMA PATINU MESTA S PROŠLOŠĆU SJAJNIJOM OD SADAŠNJOSTI, IMA ZANIMLJIVE ISTORIJSKE ODBLESKE

Dok je postojala socijalistička Jugoslavija, Pula je bila sinonim za film. U zemlji čiji je doživotni predsjednik bio filmofil, unutar kinematografije koja je godišnje proizvodila pristojan broj filmova, to je bio grad u kojem se svakog ljeta skupljala filmska i društvena krema cijele SFRJ na festivalu domaćeg filma. Kad je sa osamostaljenjem Hrvatske, iz tamošnje perspektive fraza "domaći film" postala mnogo uža, Pula je ostala festival domaćeg filma, ali to više nije bilo to. Novostvoreni vakuum iskoristilo je Sarajevo, pa se kroz regionalnu takmičarsku selekciju na Sarajevskom filmskom festivalu, ovaj grad nametnuo kao centralno postjugoslovensko filmsko-festivalno središte. Ipak, baš tih ranih devedesetih, kad se filmski festival u Puli "suzio", ovaj grad je dobio svoju književnu manifestaciju: Sajam koji je, evo, ovog decembra proslavio dvadeseti rođendan. Pomalo je to na prvi pogled i paradoksalno, ali izvan Hrvatske, barem u nekim krugovima, Pula je danas možda i poznatija po Sajmu knjiga negoli po filmskom festivalu.

MI MORAMO SANJATI: Službeno se Sajam knjige u Puli zove Sa(n)jam knjige u Puli, a ta grafičko-žurnalistička dosjetka gdje se zagradom osigurava dvosmislenost duhovito je "prevedena" i na engleski jezik pa *Fair* postaje *Fair(y)*. Sajam je nastao oko pulske knjižare Castropola u organizaciji njene vlasnice Magdalene Vodopije. Knjižara je u međuvremenu, kao još jedna žrtva famozne ekonomske krize, zatvorena, ali je Sajam opstao i – kako se to kaže – svake godine u svakom pogledu sve više napreduje. Na otvaranju su se ove godine pojavili predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović i ministrica kulture Andrea Zatar, a postalo je već pravilo da u Puli svake godine gostuje barem jedna istinska svjetska književna zvijezda, u najmanju ruku iz reda ozbiljnih kandidata za Nobelovu nagradu (bilo je, naime, i "gotovih" nobelovaca poput Orhana Pamuka). Takođe, Sajam u Puli je jedna od onih manifestacija o kojima svi učesnici govore blagonaklono i u superlativima, a bez fraza i kurtoazije. Imajući u vidu da se cijeli Sajam razvio ponajprije iz entuzijazma Magdalene Vodopije i njenih saradnika i saradnica, dosjetka sa sanjanjem knjiga ima smisla. Do prije nekoliko dana, moja slika Sajma knjiga u Puli bila je medijsko-kafanski posredovana: ili sam, naime, čitao o njemu ili su mi doživljaje sa Sajma prepričavali prijatelji, kolege i znanci. A ovog sam decembra, eto, i ja bio na Sajmu. Ono što slijedi je skica prvih dojmova, takoreći razglednica.

IZ ISTOG BROJA

INTERVJU – KOKAN MLADENOVIĆ, REDITELJ >

Život u ibijevštini

sonja čirić

LEKTIRA >

Nedovršena knjiga, čvrsta volja

fernando gomes agilera

KNJIGE >

Sjajni tumači »opravdane čudnovatosti«

teofil pančić

TV MANJAK >

Pa posle kažu Maja laže...

POPULARNA PRETRAŽIVANJA

Lik i delo >

Portret savremenika >

DOKUMENT* >

Ličnost godine >

kultura sećanja >

ELEMENTARNA NEPOGODA >

advokati >

železara >

Novak Đoković >

NATO BOMBARDOVANJE SRBIJE (1999-2009)

>

**PODRŠKA
ODGOVORNOM
IZVEŠTAVANJU
O PRAVOSUĐU**

PARK HOTEL BEOGRAD

**VIKEND
BRANČ
1.199 RSD**

VAŠ OMIJENI VIKEND RUČAK
U RESTORANU CONTINENTAL

Welcome
to the Brand New Park

xero

The Cloud
accounting
alternative to
QuickBooks®
(without the additional fees)

START TODAY

ОВО ЈЕ БИТКА
ЗА БЕОГРАД

ПРИКЉУЧИ СЕ!

f t

PROLEĆE ČAK I U DECEMBRU: Na Sajmu sve počinje i sve završava u velikoj zgradi koja se službeno zove Dom hrvatskih branitelja. Zgrada je inače stotinjak godina stara; izgrađena je 1913. kao momarički kasino austrougarske momarice. Za vrijeme SFRJ bila je, pretpostavljam, ono što se zvalo Dom JNA ili Dom armije. I gabaritima i arhitekturom, zgrada podsjeća na slične habzburške građevine. Liči zapravo jako na Dom armije u Sarajevu, sa gotovo identičnim balkonom iznad ulaznog stepeništa. U zgradi skraćeno zvanj DHB nalaze se izdavački štandovi sa knjigama na prodaju, press centar i ured za goste, kao i prostorije u kojima se održavaju programi, promocije i književne večeri. Centralna tema ovogodišnjeg izdanja Sajma je *1914. godina*, odnosno stota obljetnica Sarajevskog atentata i početka Prvog svjetskog rata. Promovišu se različite knjige na ovaj ili onaj način povezane s centralnom temom, vode se rasprave i "okrugli stolovi". I radnim danima i vikendom, i prijedodne i popodne i uveče, programima prisustvuje veliki broj ljudi: od gimnazijalaca do penzionera. Pula nije veliki grad i očito je da je Sajam "odgajio" svoju publiku i da je još "odgaja". A predstavlja se i događa svašta: dvije knjige Marka Tompsona – i prevedena biografija Danila Kiša i kod nas još uvijek neprevedena monografija o talijanskom frontu u Prvom svjetskom ratu, novi roman Ante Tomića, nove knjige Teofila Pančića i Igora Mandića, nova proza Klaudija Magrisa... I sve to u decembarskim danima što podsjećaju na proljeće. Sunce sija, nebo se plavi, temperature su oko petnaest-šesnaest stepeni, more je mimo, ima čak i rijetkih kupača.

LISTAM STARE NOVINE: Kao i obično na ovakvim književnim manifestacijama, barem iz perspektive učesnika, ključne stvari se dešavaju u neformalnim druženjima. Svi su učesnici smješteni u istom hotelu, pa su susreti i časkanja u lobiju, liftovima i sali za doručak neizbježni. U hotelskim sobama nema besplatnog interneta, pa oni koji moraju da pišu mejlove s kompjuterima silaze u kafanu. Od hotela do DHB-a stiže se za pola sata lagane šetnje, ali gosti Sajma imaju i besplatan prevoz gradskim autobusima. Kupujući novine za čitanje uz jutarnju kafu, iznenadim se kad pored "Globusa" ugledam i "Nacional". Mislio sam da je "Nacional" odavno ugašen?! Kupujem aktuelni broj i vidim da je zapravo riječ o prvom broju upravo obnovljenog magazina. Svakakvih potresa ima u hrvatskoj medijskoj galaksiji. Bilo je to očito i na sajamskoj promociji knjige *Smijeh slobode: Uvod u Feral Tribune* Borisa Pavelića. Riječ je o obimnoj knjizi, monografiji čuvenog splitskog nedjeljnika. Atmosfera u publici je bila napeta, bilo je negodovanja što se prisutnima obratio i Albert Faggian, jedan od izdavača knjige, istovremeno i vlasnik pulskog "Glasa Istre" te riječkog "Novog lista" za koji mnogi Puljani drže da je uništio njihov lokalni dnevnik te da isto planira da napravi i sa poznatijim riječkim novinama. Ljudi se generalno žale da se ulaskom u Evropsku uniju ama baš ništa nije promijenilo nabolje. Živi se i gore nego ranije. Nema prevelike euforije oko započete kampanje za predsjedničke izbore, no i ankete i puls javnosti su složni da makar Josipović opet i bio izabran za predsjednika, nema šanse da SDP opet pobijedi na parlamentarnim izborima.

UHVATI RITAM: Pula ima dobar ritam. Ima otvorenost kakvu uglavnom imaju lučki gradovi, ima patinu mjesta s prošlošću sjajnijom od sadašnjosti, ima zanimljive istorijske odbljeske. Takođe, Pula ima aerodrom što je blizu centra grada, a za koji ti se, dok besciljno šetaš, čini da je vrlo prometan. Svako malo, naime, iznad sebe vidiš avion kako se uzdiže, a dovoljno je blizu da na repu možeš da prepoznaš kompanijske insignije. Na stranu cijela priča o Džozsu, na stranu veliki plakati objepljeni širom grada na kojima su ispisani citati gostiju Sajma, od Miljenka Jergovića do Ljudmile Petruševske, lijepo je i literarno proći pored grafitu *Putovanje na kraj noći*. Ima takođe Pula i ono što je karakterisalo Jugoslaviju, a što su u manjoj ili većoj mjeri sačuvali neki njeni gradovi, ima, naime, u sebi elemente tri krucijalna civilizacijska kompleksa: i Mediterana i Srednje Evrope i Balkana. Lijepo je kad se to troje prožima. Na zajedničkoj promociji novih knjiga Teofila Pančića i Igora Mandića –

Novosti
SAMOSTALNI SRPSKI TJEDNIK

naslovinet

MALE

adbuka advertising

<p>marjanbis Savremeni poslovni program sa kojim ste... BIS knjigovodstvenog</p>	<p>Smart Bas poluindivi stranih je Smart Bas</p>
<p>Hotel-Royal Hotel u centru Royal Hotel Royal sa velikim oba, i restoranom</p>	<p>Restoran F izbor. Post</p>
<p>marjanbis BIS-vrhunski</p>	<p>Hotel rasp racija poslovnog godine iskustva (apartmana)</p>
<p>Restoran Papuli Restoran domaće kuhinje Papuli</p>	<p>Smart Bas poluindivi stranih je Smart Bas</p>

[kategorije](#)

u sklopu programa *Autor čita autora*, pa je tako Pančić predstavljao Mandića, a Mandić Pančića – Mandić je u jednom trenutku poželio s publikom da podijeli jedan odlomak iz Pančićeve knjige *39 dana juna*. U odlomku se, između ostalog, pominje i neka cmrka s kosom kao zift. Šta ti je ovaj zift, opsovao je teatralno Mandić, dok je Teofil Pančić odgovorio kako je, eto, *cmo kao zift* opštepoznata fraza, a da niko i ne zna šta je taj, da prostiše, zift. Otkud mu to, pitam se, pa u Bosni, čini mi se, skoro svi znaju da je zift – katran. Nešto mi se čini da je na kutiji *Izmira*, užasno jakih turskih cigareta koje su se pušile tokom rata preko ko zna kakvog eksport-importa, na kutiji uz miligramažu nikotina, stajala i miligramaža – *zifta*. Pominjem poslije promocije Ivanu Lovrenoviću da mi je čudno da ni Mandić ni Pančić, obojica istinski eruditi, ne znaju šta je zift, a Lovrenović se smije i kaže: Slabi su Balkanci. I zbilja, razmišljam, Pančić je tipičan mitelevropejac, a Mandić čovjek s Mediterana. Balkan je nešto drugo. Inače, najluksuzniji smještajni objekat u Puli, ponosni nosilac pet zvjezdica, zove se Villa Vulin. Vozeći se taksijem ka autobuskoj stanici, u rani sabah, u pola šest ujutro, gledam još jedanput na putokaz koji putnika namjernika usmjerava ka toj villi šarmantnog i nadasve asocijativnog imena. Iz Pule ka Beogradu, naime, autobusi voze ili u šest ujutro ili u osam uveče. Muka je ustati rano, ali još je veća muka cijelu noć provesti u busu. Kroz polusan slažem utiske iz Pule i pratim kako kupimo putnike za Beograd u Rovinju i Rijeci. Nedugo nakon izlaska na autoput Zagreb–Rijeka, šofer pravi prvu pauzu. Kupujem kafu i mahinalno gledam na fiskalni račun. Toponim na kojem se nalaze odmorište i benzinska pumpa zove se – Ravna Gora. Došlo neko takvo vrijeme, mandićevski dumam pospano, da ni u Istri i Kvameru ne možeš pobjeći od Vulina i Ravne gore.

 [POŠALJI KOMENTAR REDAKCIJI](#)

 [ODŠTAMPAJ TEKST](#)

 Like 0

 +1 0

[POČETNA](#) | [PRODAJA](#) | [MARKETING](#) | [REDAKCIJA](#) | [ARHIVA](#) | [PRETPLATNICI](#)

VREME

Copyright © 1998-2015 Vreme, Beograd

Elu.net Hosting